

Sygn. akt I C 144/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Izabela Kosińska-Szota

Protokolant: p.o. prot. sąd. Kamila Kupiec

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2019 roku w Kłodzku

na rozprawie

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę 52 000 zł

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda R. K. kwotę 22 000 zł (dwadzieścia dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 października 2017 roku;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 224,59 zł (dwieście dwadzieścia cztery złote 59/100) tytułem kosztów procesu;

IV. nakazuje uiścić stronie pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 161,79 zł (sto sześćdziesiąt jeden złotych 79/100) tytułem brakujących kosztów sądowych;

V. nakazuje ściągnąć stronie pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 220,69 zł (dwieście dwadzieścia złotych 69/100) z zasądzonych w pkt I roszczenia tytułem brakujących kosztów sądowych.

(...)

UZASADNIENIE

Powód R. K. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 52 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 stycznia 2017 r. oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 5 400 zł i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, ewentualnie zasądzenie kosztów postępowania według spisu kosztów, który zostanie przedłożony na rozprawie.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniu 20 czerwca 2016 r. w wyniku wypadku drogowego śmierć poniósł jego ojciec - B. K.. Na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku M. S. został uznany za winnego tego zdarzenia i skazany na karę jednego roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby trzech lat. Powód podniósł, że śmierć ojca spowodowała załamanie się jego dotychczasowej rzeczywistości, bowiem łączyły ich bardzo bliskie relacje, a zmarły od zawsze był dla niego przyjacielem i autorytetem. Podał, że zgłosił swoje roszczenie

stronie pozwanej, która po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego wypłaciła mu kwotę 18 000 zł. W ocenie powoda przyznane zadośćuczynienie jest nieadekwatne do stopnia doznanej przez niego krzywdy.

Strona pozwana (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Zdaniem strony pozwanej dotychczas wypłacone powodowi świadczenie z tytułu zadośćuczynienia całkowicie odpowiada skutkom zdarzenia z dnia 20 czerwca 2016 r., wszak powód ma własną rodzinę, w chwili zdarzenia nie mieszkał z ojcem i nie prowadził z nim wspólnego gospodarstwa domowego. Ponadto, po śmierci ojca powód nie wymagał pomocy specjalistycznej, brak jest również dowodów, by to zdarzenie zaburzyło funkcjonowanie powoda w istotny i trwały sposób.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Do wypadku z udziałem B. K. doszło w dniu 20 czerwca 2016 r. w N. na skrzyżowaniu ulic (...). Sprawca zdarzenia M. S. nie zachował należytej ostrożności na jezdni i wjeżdżając z drogi podporządkowanej nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu poruszającemu się prawidłowo motorowerem marki R. B. K., czym doprowadził do jego potrącenia. Wskutek wypadku pokrzywdzony doznał obrażeń ciała skutkujących zgonem. Sprawca został uznany za winnego popełnionego czynu i skazany na karę jednego roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby.

Dowód:

- wyrok Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 22 marca 2017 r. wydany w sprawie (...) - k. 19
- wyrok Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 6 października 2017 r. - k. 20

B. K. w chwili śmierci miał 79 lat. Mieszkał niedaleko swojego syna – powoda R. K. - ok. 100m, codziennie się odwiedzali i służyli wzajemnie pomocą; po śmierci swojej żony (matki powód) przychodził do syna na obiady. B. K. był emerytowanym górnikiem i wspierał powoda pod względem finansowym. Powód i jego rodzina byli jedynymi bliskimi osobami zmarłego, byli bardzo ze sobą zżyci, utrzymywali dobre relacje, spędzali razem wszystkie święta i uroczystości rodzinne. Powód bardzo przeżył śmierć ojca, stał się smutny, czuł pustkę, było mu ciężko i przykro. Codziennie lub co drugi dzień odwiedza grób ojca, tęskni i płacze za nim, chce uczcić jego pamięć, często go wspomina. Po śmierci ojca powód nie miał problemów skutkujących niemożnością wykonywania dotychczasowej pracy zarobkowej, zażywał jednak leki uspokajające.

Dowód:

- zeznania świadka D. K. - k. 45 verte - 46
- zeznania świadka A. K. - k. 46
- przesłuchanie powoda - k. 46 - 47

W związku ze śmiercią B. K. powód nie doznał uszczerbku na zdrowiu ani istotnych orzecznico zmian w funkcjonowaniu emocjonalnym, poznawczym czy społecznym. U powoda nie występowały zaburzenia adaptacyjne o istotnym nasileniu. Obecnie również nie występują inne nieprawidłowości w funkcjonowaniu jego stanu psychicznego. Przeżyta reakcja żałoby, w swoim przebiegu, była typowa dla straty bliskiej osoby. Istnieje znikome prawdopodobieństwo, aby w przyszłości śmierć ojca wpływała zakłócająco na funkcjonowanie psychiczne, emocjonalne czy społeczne powoda. O tym, że funkcjonowanie powoda nie zostało istotnie zakłócone świadczy okoliczność nie podjęcia przez niego leczenia specjalistycznego oraz szybki powrót do aktywności zawodowej. Obecnie powód w sposób prawidłowy funkcjonuje w warunkach pracy oraz w innych relacjach społecznych.

Dowód: opinia sądowa psychiatryczno - psychologiczna sporządzona przez biegłych sądowych z zakresu psychiatrii W. B. i psychologii M. B. - k. 73

Powód zgłosił szkodę stronie pozwanej, która, po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, wypłaciła mu kwotę 18 000 zł tytułem zadośćuczynienia i 2 189 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu. Pismem z dnia 4 maja 2017 r. powód wezwał stronę pozwaną do zapłaty kwoty 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia i kwoty 7 950 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu, wykonania płyty nagrobkowej i zakupu zniczy.

Dowód:

- decyzja (...) S.A. z 30.01.2017 r. - k. 15

- pismo (...) S.A. z 04.05.2017 r. - k. 16 - 18

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie poza sporem między stronami był fakt zaistnienia w dniu 20 czerwca 2016 r. wypadku drogowego, w którym śmierć poniósł ojciec powoda - B. K.. Bezspornym było także, że sprawcą tego zdarzenia drogowego łączyła z pozwanym zakładem ubezpieczeń umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Pozwana nie kwestionowała swojej odpowiedzialności za skutki wypadku na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zgodnie z art. 822 k.c. i art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 473). Strona pozwana wypłaciła powodowi w postępowaniu likwidacyjnym 18 000 zł.

Spór między stronami dotyczył zatem wyłącznie wysokości należnego zadośćuczynienia.

Stosownie do treści art. 446 § 4 k.c. Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c. nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia szkody majątkowej, a jego celem jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji (por. wyrok SN z dnia 20 grudnia 2012 r., IV CSK 192/12, LEX nr 1288712). W orzecznictwie wskazuje się, że na rozmiar krzywdy, o której mowa w art. 446 § 4 k.c., mają wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, wiek pokrzywdzonego (patrz. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10, niepubl.). Podkreślić trzeba, że niewątpliwie krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Każdy przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, przy czym ocena ta powinna opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego.

Powód w wyniku zdarzenia z 20 czerwca 2016 r. stracił ojca, z którym łączyła go bliska, emocjonalna więź. Zarówno z zeznań świadków D. K. i A. K., jak i przesłuchania powoda wynika, że relacje powoda z ojcem były ciepłe i serdeczne. W ocenie Sądu, zeznania świadków i powoda uznać należy za wiarygodne, wszak tworzą spójną i logiczną całość. Świadkowie podali, w jaki sposób zerwana relacja syna z ojcem wpłynęła na jego funkcjonowanie. Oczywistym jest, że B. K. był osobą w starszym wieku i powód powinien liczyć się, że kiedyś ojca nie będzie, jednak ta okoliczność nie może wpływać na umniejszenie krzywdy powoda, bowiem do tej doszło w wyniku czynu niedozwolonego sprawcy zdarzenia z dnia 20 czerwca 2016 r.

Rozstrzygając niniejszą sprawę Sąd miał na względzie, że powód codziennie widywał się z ojcem, chętnie pomagał mu w różnych czynnościach, wspólnie spożywali posiłki i spędzali wszystkie ważne uroczystości i święta. B. K. wspierał syna i jego rodzinę finansowo. Śmierć ojca była dla powoda przykrym i niespodziewanym wydarzeniem, stał się smutny, czuł pustkę, było mu ciężko. Do chwili obecnej powód wspomina ojca, prawie codziennie odwiedza jego grób, nie może pogodzić się z jego utratą.

Z opinii biegłych sądowych z zakresu psychiatrii i psychologii nie wynika jednak, by po śmierci ojca u powoda wystąpiły jakiegokolwiek zaburzenia adaptacyjne o istotnym nasileniu. Przeżyta reakcja żałoby była typowa dla straty bliskiej osoby, zaś prawdopodobieństwo, aby w przyszłości śmierć ojca wpływała zakłócająco na funkcjonowanie psychiczne, emocjonalne czy społeczne powoda jest znikoma. Obecnie powód w sposób prawidłowy funkcjonuje w warunkach pracy oraz w innych relacjach społecznych.

Biorąc pod uwagę te wszystkie okoliczności, należy uznać, że żądanie zapłaty zadośćuczynienia w wysokości zgłoszonej w pozwie tj. w kwocie 52 000 zł nie było adekwatne do rozmiaru krzywdy, jakiej doznał powód wskutek zdarzenia z dnia 20 czerwca 2016 r. Sąd nie neguje okoliczności, że utrata bliskiej osoby jest zdarzeniem przykrym i wstrząsającym, niemniej inaczej przeżywa się śmierć dziecka, a inaczej rodzica około 80-go roku życia. Ponadto, każdy człowiek ma inne predyspozycje i w odmienny sposób reaguje na stresowe sytuacje. Powód niewątpliwie był zżyty z ojcem i łączyły ich bliskie relacje, jednak jego śmierć nie wywołała u powoda konieczności podjęcia leczenia psychiatrycznego ani psychologicznego, jak również nie wpłynęła w sposób drastyczny na jego codzienne funkcjonowanie, w szczególności na niemożność wykonywania pracy zarobkowej. Okoliczności te jednak nie mają decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

W ocenie Sądu, odpowiednie do doznanej przez powoda krzywdy związanej z nagłą utratą osoby bliskiej, tęsknotą za nią i poczuciem osamotnienia, a więc więzi z ojcem będzie zadośćuczynienie w kwocie 40 000 zł. Orzekając w niniejszej sprawie Sąd wziął pod uwagę wysokość zadośćuczynienia przyznanego w postępowaniu likwidacyjnym (18 000 zł) i z tego względu zasądził na rzecz powoda zadośćuczynienie w wysokości 22 000 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi liczonymi od 7 października 2017 r.

Przy ustalaniu daty wymagalności roszczenia Sąd miał na względzie art. 455 k.c. i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. Należy wskazać, że wyrokiem karnym wydanym przez Sąd Rejonowy w Kłodzku uznano winę M. S. za skutki wypadku z dnia 20 czerwca 2016 r., niemniej orzeczenie to zostało zaskarżone w drodze apelacji i stało się prawomocne dopiero z chwilą wydania wyroku przez Sąd Okręgowy w Świdnicy tj. 6 października 2017 r. W związku z powyższym, pozwana pozostawała w zwłoce od dnia następnego. Roszczenie powoda w zakresie odsetek od dnia 31 stycznia 2017 r. okazało się zatem przedwczesne i nie podlegało uwzględnieniu.

O kosztach orzeczono po myśli art. 100 k.p.c. Łączne koszty poniesione przez powoda to 8 222,27 zł, w tym 2 600 zł opłata sądowa od pozwu, 5 400 zł koszty zastępstwa procesowego, 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa, 10,40 zł wydatki pełnomocnika powoda, 16,52 zł koszty nakazanego przez Sąd stawiennictwa powoda na rozprawie, 43,35 zł dojazd powoda na badanie do biegłych sądowych i 135 zł koszt dojazdu pełnomocnika powoda na rozprawę. Powód wygrał w 42,3%, zatem z tej kwoty należą mu się koszty w kwocie 3 478,02 zł. Strona pozwana poniosła łączne koszty procesu w wysokości 6 417 zł, w tym 5 400 zł koszty zastępstwa procesowego, 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa i 1 000 zł zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłych sądowych (w całości spożytkowana). Pozwana wygrała proces

w 57,7%, zatem powód winien jej zwrócić powyższe koszty do kwoty 3 702,61 zł. Różnica pomiędzy kosztami stron wynosi 224,59 zł i taką kwotę powód zobowiązany jest zwrócić pozwanej zgodnie z wynikiem procesu.

Koszty sądowe poniesione tymczasowo przez Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w Kłodzku w związku z wynagrodzeniem świadka i częściowo wynagrodzeniem biegłego sądowego z zakresu psychiatrii wyniosły 382,48 zł. Strona pozwana obowiązana jest pokryć te koszty w 42,3%, czyli co do kwoty 161,79 zł, zaś pozwany co do kwoty 220,69 zł. W związku z powyższym, Sąd, w myśl przepisu art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 300 j.t.) orzekł jak w punkcie IV - ym i V - ym wyroku.